

29. 7. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Pozorný občan nebude ve veřejných zakázkách od 1. října 2016 žádán?

Čitatele článku jistě již zaslechli v různých rozhlasových stanicích[1] živé hlášení ostatních posluchačů upozorňující na provádění policejní kontroly či měření rychlosti. Uvedené informace jsou totiž většinou posluchačů žádány.[2] Autor článku se tak táže, proč s nabytím účinnosti[3] zákona č. [134/2016](#) Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“), podněcování[4] Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“) k prošetření možných závadných jednání v oblasti veřejných zakázek nebude žádoucí.[5] Výše uvedené hlášení posluchačů je mařením kontrolní činnosti kompetentního orgánu, kdežto ztížení přístupu k podnětu v oblasti veřejných zakázek je de facto zabráněním k tomu, aby k samotné kontrolní (přezkumné) činnosti mohlo vůbec docházet.

Předmětný § 259 ZZVZ je perfektní právní normou,[6] který nejenže stanovuje poplatek ve výši 10 000 Kč[7] za každou veřejnou zakázku, ale uvádí v odst. 4 zásadní informaci, že nebyl-li s podáním podnětu poplatek v požadované lhůtě[8] zaplacen, **podnět se nevyřizuje**. Poplatek je dokonce vždy nevratný,[9] tj. též v případě, kdy by se prokázalo, že namítané jednání uvedené v podnětu bylo skutečně správním deliktem.

Ustanovení § 259 odst. 6 uvádí, že **osvobození od poplatku** ani prodloužení lhůty pro zaplacení poplatku **není přípustné**, zaplacení poplatku se tak bude týkat i jiných subjektů než jen občanů či právnických osob s čistě komerčními zájmy, ale **i policie, státního zastupitelství, dotačních orgánů aj.**, tj. všech, které mají bdít nad regulérností zadávacích řízení.

Dle názoru autora článku může být ustanovení § 259 ZZVZ posuzováno jako **rozporné s článkem 18 Listiny základních práv a svobod** týkající se petičního práva, kde se v odst. 1 uvádí, že **petiční právo je zaručeno**; ve věcech veřejného[10] nebo jiného společného zájmu má každý právo sám nebo s jinými se obracet na státní orgány a orgány územní samosprávy s žádostmi, návrhy a stížnostmi. Jelikož podnět je petici obsahově podobný, měla být možnost učinit jeho podání jakožto výkon ústavně zaručeného práva zákonodárcem respektována; jeho zpoplatnění tak může být posouzeno jako ústavně nevyhovující.

Na základě výše uvedeného je dané ustanovení napadnutelné. Nicméně, je třeba vyčkat, až se podatel podnětu, který odmítne zaplatit daný poplatek, rozhodne podstoupit přes správní soudnictví cestu až k Ústavnímu soudu České republiky. Ústavní soud by měl dané ustanovení zrušit, jelikož je nesystémové a bezdůvodné. Právní řád České republiky, konkrétně správní řád[11] stanovuje, že **správní orgán[12] je podněty přijímat povinen**. [13] Je tak skutečně úmyslem zákonodárce, aby se občané či jiné subjekty stali nevšímavými v záležitostech veřejných? Ústavní stížnost může být dle § 72 zákona o Ústavním soudu[14] podána fyzickou nebo právnickou osobou podle článku 87 odst. 1 písm. d) Ústavy, jestliže ta tvrdí, že pravomocným rozhodnutím v řízení, jehož byla účastníkem, opatřením nebo jiným zásahem orgánu veřejné moci bylo porušeno její základní právo nebo svoboda zaručené ústavním pořádkem.

Navíc, s ohledem na poplatkovou povinnost u podnětu, je třeba upozornit na to, že podatelé se mohou začít častěji obracet na policii a státní zastupitelství, podávat tam trestní oznámení,[15] která je navíc možno podávat i anonymně. Uvedené orgány činné v trestním řízení jsou **povinny** za

určitých okolností daná **podání postoupit jinému kompetentnímu orgánu**. [16] Již výše bylo uvedeno, že i tyto orgány jsou povinny za podání podnětu ÚOHS zaplatit poplatek ...

Jakými právními prostředky se vlastně může dodavatel, který není přesvědčen o regulérnosti zadávacího řízení a jemuž přístup k podávání podnětu bude značně ztížen, bránit? Může podat námitky či návrhy k zahájení řízení. [17] Zde je namístě uvést, že v souvislosti s námitkami se možnost podávání podnětu též postupně zpřísňuje. Od 1. 4. 2012 je v zákoně č. [137/2006 Sb.](#), konkrétně § 110 odst. 9, uvedeno, že stěžovatel, který **nevyužil možnosti podat námitky, není oprávněn podat podnět** k ÚOHS v téže věci. [18] Jelikož ÚOHS disponuje i svým kontrolním oddělením v sekci veřejných zakázek, kde by měl pracovat s živými causami, tak by mu neměla být upírána možnost zabývat se podněty od všímavých subjektů. Nebo mají mít pro jeho činnost větší relevanci např. informace z médií?

Nesystémově je v § 259 odst. 7 uvedeno, že se v případě zpoplatnění podnětu zákon o správních poplatcích nepoužije. [19]

Autor chápe to, že podáním podnětů, které jsou nepravdivého obsahu, **může být zpomalováno zadávací řízení u samotného zadavatele**. Ale je na ÚOHS, aby ten rychle dané podněty vyřizoval.

Autor též zaznamenal **podání jedné organizace u ÚOHS**, [20] která předala strojově vygenerované podněty možných pochybení při zadávacích řízeních, a to v počtu přes čtvrt milionu. Zde je zřejmé, že takový nápad **ÚOHS naprosto paralyzuje**.

Nicméně, i přes excesy v podání dané organizace autor závěrem uvádí, že není vhodné fakticky bránit prostému chudému jedinci k podání podnětu k ÚOHS. Proto autor článek zakončuje doufáním, že předmětné **ustanovení bude Ústavním soudem zrušeno či zaměstnanci ÚOHS sice budou dle zákonné dikce podnět nevyřizovat, ale budou k některým důležitým tvrzením v něm uvedeném přihlížet**.

Mgr. Ing. Jan Hajzler,

právník specializující se na veřejné zakázky z pozice zadavatele i dodavatele

e-mail: hajzler.jan@seznam.cz

[1] Na rozdíl od sousedů ze Slovenska, veřejnoprávní Český rozhlas se k dotyčnému jednání zatím nepropůjčuje.

[2] Namísto toho, aby se účastníci silničního provozu chovali dle pravidel i v případě, kdy nad nimi nevisí meč potrestání v podobě finanční či bodové sankce.

[3] 1. 10. 2016.

[4] Viz ustanovení § 259 ZZVZ.

[5] Jelikož bude značně složitější, viz v dalším textu zejména ustanovení týkající se poplatku 10 000

Kč.

[6] Obsahuje sankci, která se uplatní v případě, že subjekt, kterému vyplývá závazek ze základní dispozice, předmětný závazek nesplní.

[7] Při projednávání v parlamentu byla diskutována částka až 50 000 Kč nebo její stanovení přímo úměrně s ohledem na předpokládanou hodnotu dané zakázky.

[8] Viz § 259 odst. 3 ZZVZ: Poplatek je splatný s podáním podnětu na účet ÚOHS.

[9] Viz § 259 odst. 5 ZZVZ; V této souvislosti je nutné zmínit ustanovení dosud účinného zákona č.

[137/2006](#) Sb. týkající se kauce při podání návrhu na zahájení řízení, dle kterého se kauce vrací mj. v případě, kdy bylo přezkoumávané jednání účastníka posouzeno jako správní delikt /Viz ustanovení § 115 odst. 4; Obdobně § 255 ZZVZ/.

[10] Nikoliv jen čistě soukromého.

[11] Zákon č. [500/2004](#) Sb.

[12] Do této kategorie spadá i ÚOHS a na jeho jednání se obecně ustanovení správního řádu užijí.

[13] § 42: K tomu, aby bylo řízení zahájeno z moci úřední; Nikoliv a contrario hledat cesty, jak podání odmítnat.

[14] Zákon č. [182/1993](#) Sb.

[15] V trestním řádu, zákoně č. [141/1961](#) Sb., není trestní oznámení definováno. Uvádí se však v § 59 odst. 5 a 6 a § 158 odst. 2.

[16] § 171 odst. 1 trestního řádu: Státní zástupce postoupí věc jinému orgánu, jestliže výsledky přípravného řízení ukazují, že nejde o trestný čin, že však jde o skutek, který by mohl být jiným příslušným orgánem posouzen jako přestupek, jiný správní delikt nebo kárné provinění.

[17] Detailnější analýza problematiky by byla nad rámec tématu tohoto článku. Řízení může být zahájeno nejen na návrh podatele, ale též ex offio v důsledku kontrolní činnosti ÚOHS nebo na základě podnětu jakékoliv fyzické či právnické osoby.

[18] Zákonodárce měl v úmyslu, aby dodavatel mající zájem o danou zakázku využíval institutů námitek a návrhu k zahájení řízení. Toto ustanovení lze však obejít např. tím, že podnět podá zaměstnanec dodavatele. Obdobné ustanovení je obsaženo též v ZZVZ § 258 odst. 2: Podnět k zahájení řízení z moci úřední, který podá stěžovatel, jenž v téže věci nevyužil možnosti podat námítky, se nevyřizuje.

[19] Kritika senátorky E. Wagnerové při projednávání v Senátu ČR: „On to totiž, když to vezmu dogmaticky, tak on to totiž žádný poplatek není, je to vlastně sankce a penalizace za to, že se prostý jednotlivec nebo nějaká případně skupina jednotlivců rozhodli bránit společenství před nějakými nekalými praktikami a obtěžují tím vrchnost.“

[20] Více informací dostupných na www, k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)

- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)